

bevolkingsonderzoek

Voor vroege opsporing van kanker

Jaarbericht 2010

Jaarbericht 2010

Voorwoord

Bevolkingsonderzoek Noord is ontstaan uit de fusie van de noordelijke screeningsorganisaties voor baarmoederhalskanker (SBPGF, SPGG, BCNN) en borstkanker (BBNN). De nieuwe stichting is formeel gestart op 1 januari 2010.

Het eerste jaar in het bestaan van Bevolkingsonderzoek Noord stond in het teken van het integreren van de werkzaamheden voor beide screeningsprogramma's. Hiervoor is gekozen omdat de processen en bijbehorende activiteiten sterke overeenkomsten vertonen. Daarnaast zijn we hierdoor goed voorbereid op nieuwe programma's, zoals de colonscreening die – zoals recent bekend is geworden – in 2013 van start zal gaan.

2010 was het eerste volle jaar, waarin de borstkankerscreening digitaal werd uitgevoerd. In 2009 werd de overstap van analoog naar digitaal screenen gemaakt. De nieuwe werkwijze betekende verandering van werkzaamheden voor laboranten, radiologen en administratief medewerkers. Door de digitalisering was het mogelijk de administratieve werkzaamheden op één locatie te concentreren. In 2010 zijn de werkzaamheden van het kantoor in Heerenveen overgebracht naar het hoofdkantoor in Groningen. In 2011 wordt de locatie Heerenveen definitief gesloten.

Het landelijk cliënttevredenheidsonderzoek dat in 2010 werd uitgevoerd, liet zien dat onze cliënten zeer tevreden zijn over de borstkankerscreening. Bevolkingsonderzoek Noord kreeg als algemeen cijfer een 9,2. Deze hoge waardering betekent niet dat wij op onze lauweren gaan rusten. We blijven op zoek naar mogelijkheden om onze dienstverlening te verbeteren.

In dit jaarbericht vindt u een overzicht van de belangrijkste activiteiten en cijfers over 2010. Een volledig overzicht vindt u in ons jaarverslag op www.bevolkingsonderzoeknoord.nl. Hierin zijn ook de resultaten per gemeente opgenomen.

J.H. Sangers
Directeur-bestuurder Bevolkingsonderzoek Noord

Kwaliteit

Bevolkingsonderzoek Noord hecht sterk aan kwaliteit. Voor de borstkankerscreening wordt gewerkt met certificering conform de HKZ-normen, voor de baarmoederhalskankerscreening conform de ISO 9001:2008-normen.

In 2010 werden beide kwaliteitscertificaten verlengd.

Financiën

Het jaar 2010 werd afgesloten met een batig resultaat van 820.000 euro. De opbrengsten bedroegen 10,78 miljoen, de kosten 9,86 miljoen. Het resultaat is toegevoegd aan de reserve.

Contact met ketenpartners

Huisartsen, ziekenhuizen, laboratoria, gemeenten en andere externe relaties ontvangen Screen, het informatiemagazine van Bevolkingsonderzoek Noord. Dit magazine wordt sinds eind 2010 eens per kwartaal uitgegeven.

Eind 2010 is een begin gemaakt met een nieuwe ronde bezoeken aan de ziekenhuizen in onze regio. Een vertegenwoordiger van de Integrale Kankerregistratie Nederland (IKNL) presenteert resultaten over het natraject van de borstkankerscreening tijdens deze bezoeken.

Reacties cliënten

Bevolkingsonderzoek Noord nodigt cliënten nadrukkelijk uit te reageren. Met de invoering van het nieuwe reactieformulier bij de borstkankerscreening in 2010 is de drempel om te reageren aanzienlijk verlaagd. Dit kan ook de stijging van het aantal reacties verklaren; ten opzichte van 2009 nam het aantal reacties toe met 81% (van 186 reacties in 2009 naar 338 reacties in 2010). Een kleine 30 procent bestond uit complimenten en andere positieve reacties en 20 procent waren verzoeken om een andere locatie. Er waren 10 medische klachten en 8 klachten gingen over de baarmoederhalskankerscreening.

Om te komen tot een uniforme, eenduidige behandeling van cliëntreacties is in 2010 op landelijk niveau een nieuwe interne klachtenregeling opgesteld. In aansluiting hierop wordt een landelijk klachtenregistratiesysteem ontwikkeld. Dit systeem biedt mogelijkheden voor managementrapportages en benchmarking en wordt in de eerste helft van 2011 in gebruik genomen.

Organisatie

Op 31 december 2010 had Bevolkingsonderzoek Noord 132 medewerkers in dienst (120 vrouwen, 10 mannen). Het totaal aantal fte daalde van 71,48 in 2009 naar 67,62 fte per ultimo 2010. Bijna alle medewerkers hebben een parttime dienstverband, variërend van 22% tot 89%. Drie medewerkers werken fulltime.

Het ziekteverzuim steeg ten opzichte van 2009 (5,5%) en bedroeg 6,8% in 2010.

Raad van Bestuur per 31 december 2010:

Drs. J.H. Sangers

Raad van Toezicht per 31 december 2010:

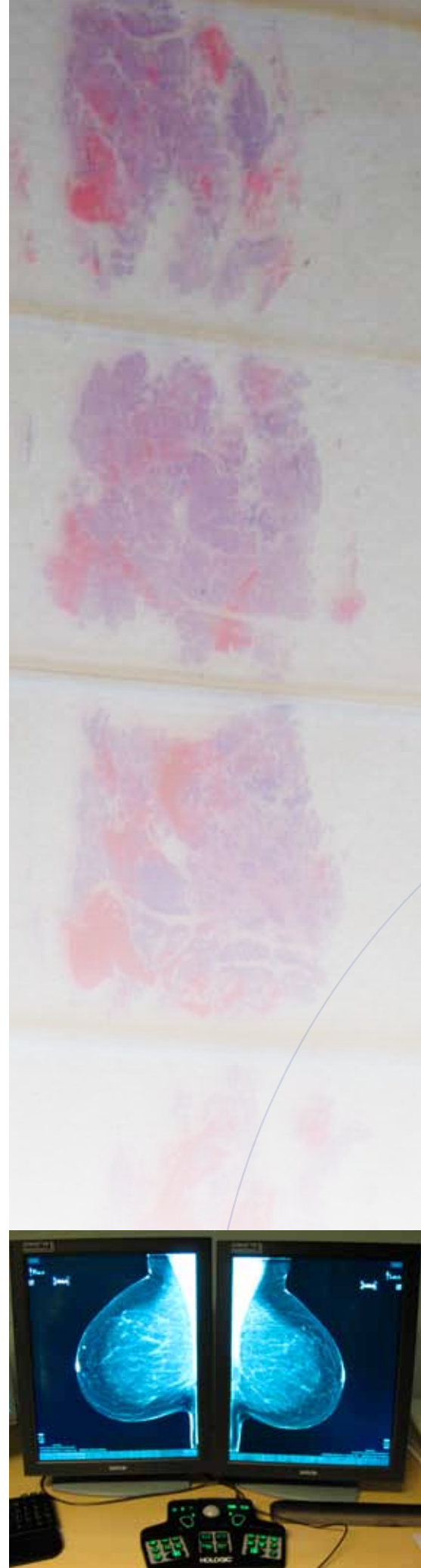
Mevrouw A.A. Berendsen (vice-voorzitter)

Mevrouw J. Dubbeldam

Drs. D.J. Krul RA

Drs. K. Schuurman (voorzitter)

Dr. J.W.D. de Waard

Borstkankerscreening

Jaarlijks nodigt Bevolkingsonderzoek Noord rond de 150.000 vrouwen in de leeftijd van 50 tot 75 jaar uit om mee te doen aan de tweejaarlijkse screening op borstkanker. Het onderzoek vindt plaats in een van de mobiele onderzoekscentra. Deze centra werden in 2010 volgens een vastgesteld tweejaarlijks traject geplaatst op in totaal 187 locaties, verdeeld over 66 gemeenten.

De gemaakte mammografieën worden in de bejkekenheden in Groningen en Meppel beoordeeld door steeds twee radiologen (onafhankelijk van elkaar), waarna de cliënt de uitslag van het onderzoek thuis ontvangt. Bij verdenking van borstkanker wordt de huisarts van de cliënt van tevoren geïnformeerd.

Opkomst

In 2010 werden 154.784 vrouwen uitgenodigd om deel te nemen aan het bevolkingsonderzoek borstkanker. Van deze vrouwen hebben 128.402 gehoor gegeven aan de uitnodiging en zijn onderzocht. Het opkomstpercentage komt hiermee op 83,0%. De productietaakstelling bedroeg 126.580 onderzoeken en is gehaald.

Non-participatie en non-respons

In 2010 meldden 12.215 cliënten (7,9%) zich af voor het onderzoek. Het aantal cliënten dat niet gereageerd heeft op de eerste uitnodiging en herinneringsuitnodiging bedroeg 14.167 (9,2%).

Doorverwijzingen

In het verslagjaar zijn in totaal 1.627 cliënten doorverwezen voor nader onderzoek. Het verwijscijfer bedroeg 1,27%. Bij 679 vrouwen (42%) werd een maligniteit gediagnosticeerd. Bij 948 vrouwen werd geen maligniteit gevonden. Van alle gevonden maligniteiten komt tumorstadium T1c het meeste voor (42%). Dit zijn tumoren met een grootte tussen de 1 en 2 cm.

Kerngegevens 2006-2010

	2010	2009	2008	2007	2006
Aantal uitnodigingen	154.784	158.929	152.986	149.384	150.783
Aantal onderzoeken	128.402	135.205	129.567	128.763	127.276
Gemiddelde opkomst	83,0%	85,1%	84,7%	86,2%	84,4
% non-participatie	7,9	7,4	7	7,1	7,5
% non-respons	9,2	7,5	8,2	6,7	8,1
Aantal verwijzingen	1.627	1.760	1.698	1.693	1.595
Gemiddeld verwijscijfer (per 1000 cliënten)	12,7	13	13,1	13,1	12,5

Voorscreenen

In het najaar van 2010 zijn de voorbereidingen gestart voor het voorscreenen door laboranten. Bij het voorscreenen classificeert de laborant de gemaakte foto's, voordat de screeningsradioloog de beoordeling doet. Deze werkwijze heeft een positief effect op het opsporen van afwijkingen, zo blijkt uit wetenschappelijk onderzoek. Alle laboranten volgens eerst een training en gaan vanaf het voorjaar van 2011 de mammografieën classificeren.

Praktijkbegeleiding

Sinds 2010 worden alle laboranten eens per twee jaar verplicht intercollegiaal getoetst. Hierbij wordt de professionele

kwaliteit van de door de laboranten gemaakte mammografieën beoordeeld. De intercollegiale toetsing wordt uitgevoerd door de praktijkbegeleiders. In 2010 werd het aantal praktijkbegeleiders uitgebreid naar vier.

Mammo XL

In het verslagjaar is gestart met de voorbereidingen voor het via snelle dataverbindingen beschikbaar stellen van digitale beelden aan ziekenhuizen. Dit traject wordt in 2011 verder uitgerold.

Baarmoederhalskankerscreening

Vrouwen in de leeftijd van 30 tot 60 jaar ontvangen om de vijf jaar een uitnodiging voor het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker. Zij kunnen een uitstrijkje laten maken bij de huisarts, waarna een van de laboratoria in Noord-Nederland het uitgestreken materiaal beoordeelt. De cliënten ontvangen de uitslag van het onderzoek via Bevolkingsonderzoek Noord. Bij een afwijkende uitslag neemt de huisarts contact op met de cliënt. Jaarlijks nodigt Bevolkingsonderzoek Noord rond de 80.000 vrouwen uit voor dit bevolkingsonderzoek.

Opkomst

In het verslagjaar werden 77.700 vrouwen uitgenodigd deel te nemen aan het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker. 49.319 vrouwen (63,5%) gaven gehoor aan deze oproep en lieten een uitstrijkje maken bij de huisarts.

7.544 cliënten (9,7%) gaven aan (op dit moment) geen gebruik te willen maken van de uitnodiging. De resterende 20.837 cliënten (26,8%) hadden op de peildatum (28 maart 2011) nog niet gereageerd op de uitnodiging.

Participatie en non-respons

Geboortjaar	Uitgenodigd	Participatie	%	Non-participatie	%	Non-respons	%
1950	9.819	5.638	57,4%	684	7,0%	3.497	35,6%
1955	11.078	7.889	71,2%	1.062	9,6%	2.127	19,2%
1960	12.064	8.564	71,0%	1.114	9,2%	2.386	19,8%
1965	12.775	8.953	70,1%	1.036	8,1%	2.786	21,8%
1970	12.967	7.811	60,2%	895	6,9%	4.261	32,9%
1975	9.565	5.405	56,5%	1.078	11,3%	3.082	32,2%
1980	9.432	5.059	53,6%	1.675	17,8%	2.698	28,6%
Totaal	77.700	49.319	63,5%	7.544	9,7%	20.837	26,8%

Peildatum: 28 maart 2011

In deze opkomstcijfers is geen rekening gehouden met het zogenaamde na-ijleffect. Cliënten maken zelf een afspraak voor het bevolkingsonderzoek. Hieraan is geen termijn gebonden. Het kan dus zijn dat cliënten een jaar (of nog langer) na de uitnodigingsdatum alsnog een afspraak maken voor het onderzoek. Ervaring leert dat de uiteindelijke opkomst bijna vijf procent hoger is dan uit de opkomstcijfers van het oproepjaar blijkt.

Verwijzingen

Bij 2,8% van de cliënten werd geadviseerd het uitstrijkje na een periode van zes maanden te herhalen. 1,5% van de cliënten werd gevraagd na zes weken de uitstrijk te herhalen.

0,8% van de onderzochte cliënten werd doorverwezen naar de gynaecoloog. 66% van deze groep cliënten bevindt zich in de leeftijdsgroep van 30 tot 40 jaar.

Uitslagbrieven

Vanaf begin 2010 krijgen cliënten de uitslag van het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker op hun huisadres toegezonden door Bevolkingsonderzoek Noord. Voorheen moesten zij contact opnemen met de huisarts voor het resultaat van het onderzoek.

Bij een afwijkende uitslag wordt – vóór verzending van de uitslagbrief – de huisarts eerst geïnformeerd, zodat deze contact op kan nemen met de cliënt.

Nieuwe richtlijn NVVP

De Nederlandse Vereniging voor Pathologie (NVVP) heeft de richtlijn voor het laboratoriumonderzoek van uitstrijkjes vernieuwd. Een in het oog springende wijziging ten opzichte van de voorgaande richtlijn is het monitoren van alle opgetreden baarmoederhalskankercarcinomen per laboratorium. De nieuwe richtlijn is eind 2010 vastgesteld en per 2011 van kracht.

bevolkingsonderzoek

noord

Voor vroege opsporing van kanker

Bevolkingsonderzoek Noord

Queridolaan 5, Groningen

Postbus 425, 9700 AK Groningen

050 - 520 88 88

0900 - 20 30 100 (informatie- & afspraken telefoon)

info@bevolkingsonderzoeknoord.nl

www.bevolkingsonderzoeknoord.nl